

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/41/2020
Identifikačné číslo spisu:	8116223727
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8116223727.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa V. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho J. - V. XXX, t. č. K. S. X, zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom, so sídlom v Prešove, Hlavná 50, proti osobe povinnej z výživného - matke U. Z., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v V., A. XX, zastúpenej HAGYARI & PARTNERS, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom v Bratislave, Vlčkova 8/A, IČO: 51 473 208, za účasti otca navrhovateľa V. B., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho J. - V. XXX, t. č. K. S. X, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 27P/492/2016, o dovolaní osoby povinnej z výživného - matky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 22. augusta 2019 sp. zn. 24CoP/38/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 28. novembra 2018, č. k. 27P/492/2016-114 v spojení s opravným uznesením z 11. decembra 2018 č. k. 27P/492/2016 -118 zmenil rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 24P/334/2014-48 zo dňa 3. júna 2015 tak, že zvýšil výživné zo strany matky pre navrhovateľa za obdobie od 1. decembra 2016 do 31. augusta 2018 zo sumy 60 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne a od 1. septembra 2018 do budúca na sumu 120 eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám navrhovateľa, vždy do 15- teho dňa v mesiaci vopred; dlžné výživné za obdobie od 1. decembra 2016 do 30. novembra 2018 pre navrhovateľa vo výške 810 eur povolil súd matke splácať v 50 euro mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok, až do úplného vyrovnania dlhu; v prevyšujúcej časti návrh otca a navrhovateľa zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. Po právnej stránke aplikoval § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 157 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C.m.p.“) V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov na strane navrhovateľa, ktorý v priebehu konania dovŕšil plnoletosť, pričom už v čase podania návrhu študoval na strednej škole, bol v 1. ročníku Strednej priemyselnej školy strojníckej, pričom v súčasnej dobe je už v 3. ročníku tejto školy. Navrhovateľ v priebehu konania riadne zdokladoval všetky svoje výdavky súvisiace s návštevou školy a

kúpou pracovných pomôcok a pracovnej obuvi jednak v súvislosti s praxou na strednej škole, ale aj v súvislosti so svojou záujmovou činnosťou v dobrovoľnom hasičskom zbore. Všetky tieto výdavky súd považoval za odôvodnené, keďže ide o aktivity, ktorým sa pravidelne venuje a ktorým sa chce venovať aj v budúcnosti. Doteraz tieto zvýšené výdavky hradil jeho otec, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, resp. si ich čiastočne hradil sám z brigádnických prác. Súd prvej inštancie mal za preukázané zvýšenie príjmu u matky i otca navrhovateľa. Preukázaná zmena pomerov na strane všetkých účastníkov konania odôvodňuje zvýšenie výživného zo strany povinnej osoby pre navrhovateľa. Výživné súd rozdelil do dvoch časových období, tak ako to zodpovedá odôvodneným potrebám navrhovateľa, ale aj možnostiam a schopnostiam na strane osoby povinnej z výživného. Pri určovaní výšky výživného zohľadnil u osoby povinnej z výživného skutočnosť, že spláca úver, ktorý si bola nútená zobrať z dôvodu, aby sa finančne vysporiadala s bývalým manželom po rozvode manželstva a že sa s navrhovateľom nestretáva a nad rámec bežného výživného mu ničím neprispieva. Dospel k záveru, že výživné zvýšené v jednotlivých obdobiach je primerané odôvodneným potrebám navrhovateľa, ako aj možnostiam a schopnostiam výživou povinnej osoby. Zročné výživné za obdobie od 1. decembra 2016 do 30. novembra 2018 v celkovej výške 810 eur (t. j. 21 mesiacov x 30 eur + 3 mesiace x 60 eur) súd povolil matke splácať v 50 euro mesačných splátkach spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok až do úplného vyrovnania dlhu. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 C. m. p.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na odvolanie matky rozsudkom z 22. augusta 2019 sp. zn. 24CoP/38/2019 potvrdil rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením s výnimkou výroku o zamietnutí návrhu otca a navrhovateľa a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdenie rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou, keď sa stotožnil s jeho skutkovými aj právnymi závermi. Súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o zmene výživného porovnal okolnosti dôležité pre určenie výživného v čase skoršieho rozhodovania a v čase nového rozhodovania a dospel k správnenému záveru, že od poslednej úpravy výživného došlo k takým zmenám pomerov jednak na strane navrhovateľa v jeho odôvodnených potrebách a jednak na strane matky v jej možnostiach a schopnostiach, ktoré odôvodňovali zvýšenie výživného. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil existenciu vyživovacej povinnosti matky voči navrhovateľovi, ktorý síce dovŕšil plnoletosť, ale naďalej študuje na strednej škole mimo svojho bydliska a pripravuje sa na budúce povolanie. Nepochybne došlo k nárastu jeho výdavkov na cestovné, ubytovanie, stravu a na výdavky spojené so štúdiom. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie riadne zistil a zohľadnil aj výdavky osoby povinnej z výživného. Podľa odvolacieho súdu námietky vznesené matkou v odvolaní neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie. Rozsudok súdu prvej inštancie preto v jeho napadnutej časti ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie osoba povinná z výživného - matka (ďalej len „dovolatelka“). Prípustnosť dovolania odôvodnila dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) C. s. p., t. j., že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Existenciu zmatečnej vady videla v procese dokazovania, keď sa odvolací súd nezaoberal skutočnosťou - aktuálnou nezamestnanosťou, čo sa odzrkadlilo v odôvodnení rozhodnutia. Žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Súčasne žiadala nahradiť trovy dovolacieho konania.

4. K podanému dovolaniu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý žiadal dovolanie osoby povinnej z výživného odmietnuť a priznať mu právo na náhradu trov dovolacieho konania, eventuálne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb sa od 1. júla 2016 riadi ustanoveniami zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C. m. p.“). Vzájomný vzťah medzi C. m. p. a C. s. p. je vymedzený v § 2 ods. 1 C. m. p., podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak. C. m. p. v ustanoveniach § 76 a § 77 obsahujúcich niektoré ustanovenia o dovolaní „neustanovuje inak“, ak ide o prípustnosť dovolania v posudzovanej veci; prípustnosť dovolania dovolateľky bolo preto potrebné posudzovať podľa ustanovení C. s. p.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) dovolateľka zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s.

p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 C. s. p.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.).

10. Dovolateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 431 C. s. p. pričom prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) C. s. p., sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Podľa dovolateľky procesná vada konania uvedená v § 420 písm. f) C. s. p. mala spočívať v nedostatkoch v procese dokazovania, čím došlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci a k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces.

13. S poukazom na uvedenú námietku dovolací súd pripomína, že v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľky týkajúce sa nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, prípadne nesprávnosti hodnotenia vykonaného dokazovania. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov (porovnaj judikáty R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim vadu zmätočnosti zmysle § 420 písm. f) C. s. p. nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie vykonaného dôkazu.

14. V súvislosti s námietkou dovolateľky treba zdôrazniť, že dovolaním nie je zásadne možné úspešne napadnúť hodnotenie dôkazov. Napadnúť možno len výsledok činnosti súdu pri hodnotení dôkazov, pričom nesprávnosť hodnotenia dôkazov, ako to vyplýva zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, možno vyvodzovať len zo spôsobu, ako k výsledku súd dospel. V posudzovanej veci z rozhodnutia odvolacieho súdu (rovnako aj súdu prvej inštancie) je zrejмый jeho myšlienkový postup pri hodnotení dôkazov, výsledkom ktorého bol určujúci skutkový záver, podľa ktorého došlo od poslednej úpravy výživného k podstatnej zmene pomerov tak na strane navrhovateľa ako aj na strane osoby povinnej výživou. V odôvodnení rozhodnutia uviedol okolnosti, ktoré vzal za preukázané a z ktorých vychádzal pri určení rozsahu zvýšeného výživného. Podľa názoru odvolacieho súdu spôsob, akým dovolací súd dospel k týmto rozhodujúcim záverom, zodpovedá ustanoveniu § 191 C. s. p. v spojení s ustanovením § 185 C. s. p. Úvahy, ktorými sa v rámci hodnotenia dôkazov riadil, sú v súlade so zásadami formálnej logiky, pričom výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť nimi zistené.

15. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu všetky tieto parametre nepochybne spĺňa.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade vyššie uvedeného dospel k záveru, že dovolanie dovolateľky nie je podľa § 420 písm. f/ C. s. p. prípustné a preto ho podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietol.

17. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.).

18. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.